

Літературний детектив “Справа громадянина Воланда” *(Спроба компаративного аналізу роману Михайла Булгакова “Майстер і Маргарита” та драми-феєрії Лесі Українки “Лісова пісня”).*

Тема. Померти заради кохання.

Мета. Поглибити і систематизувати знання учнів про творчість Михайла Булгакова та Лесі Українки; розвивати навички порівняльного аналізу творів зарубіжної та української літератур в контексті загальнолюдських проблем; сприяти вихованню високих моральних якостей учнів.

Обладнання. Портрети М.Булгакова різних періодів життя; портрети Лесі Українки; виставка творів письменників; перо і стилізований під старовину рукопис – символ Майстра та вербова сопілка – символ Лукаша; серце у відкритих долонях (скульптурне зображення) – символ жертвовного кохання Маргарити і Мавки, незнищенності справжнього мистецтва.

Слово вчителя. Все на світі починається з Любові... З невидимої, невагомої субстанції, що колись прилетіла з далеких зірок, створила цей дивовижний світ протиріч і гармонії. Вона щосекунди пульсує в кожній клітинці всього живого на Землі, спонукає до активної дії, веде до світла крізь терни, ніколи не чекає подяки. Вона свята і боса. Вона – велика Таїна...

В ім'я Любові і заради неї падає на арену червона троянда, в шаленому герці ламаються мечі і ллється лицарська кров...

В ім'я Любові і заради неї на голови кращих лягають тернові вінки, і гострі зуби холодного металу калічать теплі долоні...

В ім'я Любові і заради неї народжуються і живуть серед нас Майстри, одинаки, ніким до кінця не пізнані і не визнані Генії-пілігрими, обдаровані священним вогнем Творення.

Вони проходять крізь сіру буденність життя і залишають глибокі сліди в душах небайдужих. А їх небагато...

Генії завжди сумніваються у вартісності своїх творінь. І завжди сподіваються на нашу підтримку.

Цей день і час визначила сама Доля. Йшла свята Любов по гарячій пустелі людського зневір'я, черствості і душевного зубожіння. Зупинилась і простягла руку Майстрові. Він впізнав її одразу. Це була його

Любов. Призначена Долею йому одному. Його муза, його спасіння, його шлях у безсмертя.

Шеф літературної поліції. Чарівник Мальгрім з повісті Дж. Прістлі “31 червня” якось зауважив, що у Всесвіті є місця, де все створене людською уявою, існує насправді. І якщо ми повіримо літературному героєві, то змушені будемо визнати, що кожен письменник несе персональну відповідальність за світи, які він витворив силою своєї уяви, і героїв, у яких він вдихнув життя.

Ви знаєте, що дуже часто у літературних творах трапляються не до кінця з’ясовані моменти, які потребують додаткового розслідування. Чому таке трапляється, зрозуміти неважко – деякі читачі недостатньо вдумливо опрацьовують тексти і відтак роблять неправильні висновки. Завдання літературної поліції знайти винних і виправдати звинувачених несправедливо. Зараз на моєму столі лежить справа громадянина Воланда, героя роману Михайла Булгакова “Майстер і Маргарита”, якому інкримінують убивство першого ступеня, а в моїй шухляді вже багато років припадає пилукою ще одна нерозкрита справа або, як ми кажемо, “глухар”. Свого часу слідство зайшло в глухий кут, і вбивця так і не був знайдений. Це нашуміла справа про смерть Лукаша і Мавки, героїв драми-феєрії Лесі Українки “Лісова пісня”. Досвід роботи у літературній поліції мені підказує, що ці дві справи при всій їх несхожості мають багато подібного, зокрема почерк убивці. Ваше завдання, панове детективи, з’ясувати деталі і зробити висновки.

1 детектив. Звинувачувати Воланда у смерті головних героїв роману Булгакова може хіба що дуже неуважна людина. Адже варто лише прочитати епіграф до твору, як усе стає зрозумілим.

Шеф. Гаразд, якщо мені не зраджує пам’ять, то мотто Булгаковському роману служить цитата з “Фауста”, але як вона виправдовує громадянина Воланда?

1 детектив. Цитата переконливо доводить, що всі дії Воланда підпорядковані Вищій Силі. Навіть його бажання творити зло.

Шеф. Що ж, у такому разі спробуйте відшукати ім’я справжнього вбивці Майстра і Маргарити.

1 детектив. Ви маєте на увазі того, хто спричинив їхню фізичну смерть?

Шеф. Саме так. Ось матеріали справ.

2 детектив. Пробачте, пане комісарє, але навіщо до справи Майстра і Маргарити долучено матеріали розслідування інших літературних злочинів?

Шеф. Молодий чоловіче, ви – детектив, а це означає, що для розслідування, скажімо, справи про загибель Гектора вам може знадобитися інформація навіть про колір Геріної туніки. Посилання на “Фауста” Й.-В. Гьоте, “Маріо і штукаря” Т. Манна, “Веннедіктова” Олександра Чаянова, “Русалоньку” Андерсена, на мою думку, цілком виправдане і має допомогти у розслідуванні наших двох справ. Тож шукайте зв’язки, аналізуйте, мізкуйте. Пам’ятайте, щоб здати залік на “відмінно”, ви за короткий термін маєте знайти вбивцю і навести незаперечні докази його вини. Але для початку спробуйте пов’язати між собою всі названі справи. Гадаю, що нема особливої потреби шукати схожість між “Майстром і Маргаритою” та “Фаустом”, адже аналогія очевидна. Що ж стосується решти справ, то вам допоможуть мої підказки. *(Дає детективам таблички з ключовими словами. Це слова “надія”, “любов”, “прощення”, “свобода”).*

1 детектив. Сумніваюся, що такі складні і різнохарактерні речі можна пов’язати одним словом.

Шеф. Якби це не було можливо в принципі, то я б вам і не пропонував цього завдання. Міркуйте. Зосередьтеся на основній лінії справи, не чіпайте деталей.

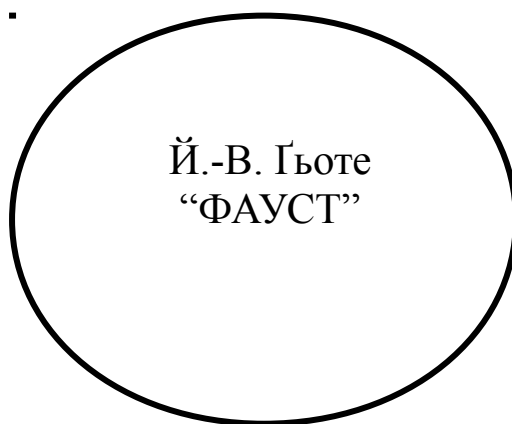
2 детектив. Я думаю, що Томас Манн акцентував увагу у своєму творі на проблемі особистої свободи людини. І якщо Гьоте розглядав цю проблему як суто філософську, то Манн був стурбований суспільними процесами у першій половині ХХ століття.

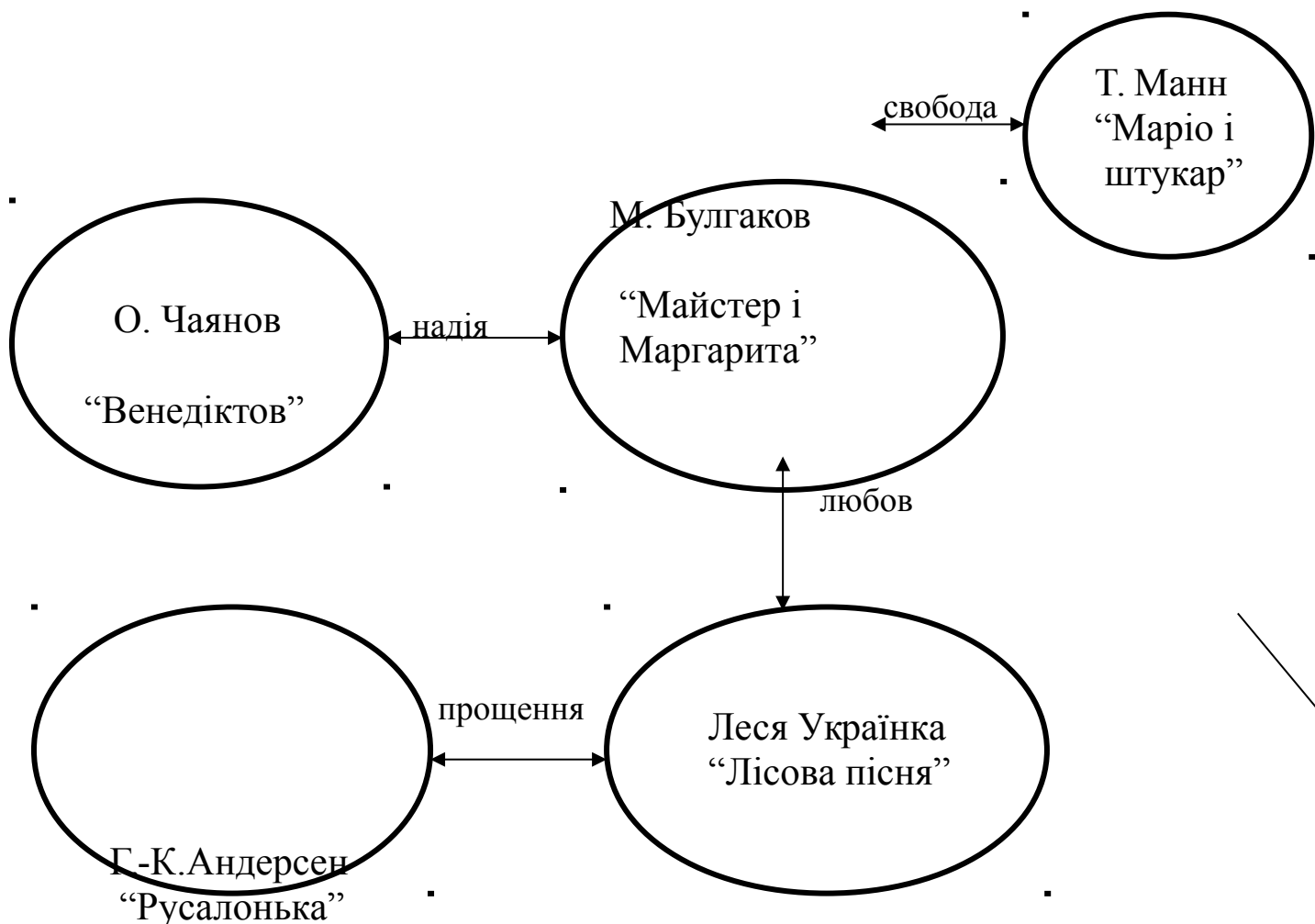
3 детектив. Повість Олександра Чаянова “Венедіктов або Досто-пам’ятні події життя мого” розповідає про перебування Сатани у Москві, про боротьбу головного героя твору за душу коханої жінки. Зверніть увагу на цікаву деталь: прізвище героя – Булгаков! На мою думку, Воланд і Сатана – одна і та сама особа. Але Булгаков і його кохана Віра не загинули. Їх врятувала надія.

4 детектив. Андерсенова Русалонька і Лесина Мавка здатні до прощення своїх коханих.

5 Детектив. Що ж, тоді для Лукаша і Мавки та Майстра і Маргарити лишається любов.

Шеф. От бачите, як все просто. І схема вимальовується елементарна.

Шеф. Гаразд, а як ви відповісте на таке питання: чи можна виправдати малодушність? Хто почне?

5 детектив. Дозвольте, я спробую. Як свідчить досвід вивчення справ, описаних у літературних творах, всі вони є результатом чийось помилок. Малодушність не виняток. Практика показує, що малодушність дуже часто буває спровокована неправильними логічними умовиводами. Пан Булгаков дає нам класичний приклад такої помилки, яка ледь не стала фатальною для Майстра і Маргарити. На щастя, всі помилки піддаються виправленню, от тільки ціна цього виправлення буває іноді дуже високою.

Шеф. Чи погано це? Не забуваймо про діалектику. Адже чим вища напруга життя, тим більші можливості і тим більші досягнення. Перш ніж ми займемося пошуком винуватця фізичної загибелі Лукаша і Мавки та Майстра і Маргарити, складіть, будь ласка, таблицю зі шкалою людських почуттів, супутніх любові.

Герої твору	супутнє почуття	розв'язка
-------------	-----------------	-----------

Майстер і Маргарита Фауст і Маргарита Маріо і його дівчина Лукаш і Мавка Булгаков і Віра Русалонька і Принц	провина провина, скорбота ніжність провина страх, тривога сум	фізична смерть фізична смерть убивство Чіполи фізична смерть щасливе життя перехід в інший стан
--	--	--

(За вказівкою комісара літературної поліції детективи починають використовувати елементи технології “Мозкового штурму” і такої форми роботи в групах як “Пошук інформації”).

1 детектив. Майстер і Маргарита зустрілися навесні і зрозуміли, що створені одне для одного.

“Она поглядела на меня удивлённо, а я вдруг, и совершенно неожиданно, понял, что всю жизнь любил именно эту женщину! Вот так штука, а? Вы, конечно, скажете, сумасшедший?”

2 детектив. Мавка і Лукаш зустрілися навесні і зразу покохали одне одного.

“А, от ти хто! Я від старих людей
про мавок чув не раз, але ще зроду
не бачив сам...”

Що ж, – ти зовсім така,
як дівчина... ба ні, хутчій, як панна,
бо й руки білі, і сама тоненька,
і якось так убрана не по-наськи...”

3 детектив. Мавка Лукаша кохає і цінує за талант і тонку натуру, заховану за простакуватістю, не розвинуту, але творчу особистість.

“Твоя сопілка має крашу мову.
Заграй мені, а я поколишуся...
Як солодко грає,
як глибоко крає,
розтинає білі груди, серденько виймає!
...я ж тебе люблю... Я ж пойняла
усі пісні сопілоньки твоєї...
Бач, я тебе за те люблю найбільше,
чого ти сам в собі не розумієш,
хоча душа твоя про те співає
виразно-широ голосом сопілки...”

4 детектив. Маргарита цінує (вперше називає головного героя Майстром) Майстра за талант, котрий не визнаний іншими, розпізнаний тільки нею.

“Запустив в волосы тонкие с остро отточенными ногтями пальцы, она без конца перечитывала написанное... Она сулила славу, она подгоняла его и вот тут-то стала называть его мастером. Она нетерпеливо дожидалась этих обещанных уже последних слов о пятом прокураторе Иудеи, нараспев и громко повторяла отдельные фразы, которые ей нравились, и говорила, что в этом романе – её жизнь.”

1 детектив. В розпалі стосунків Лукаш зраджує Мавку (тобто творче начало, живу Природу-Жінку, Берегиню священного творчого вогню), поринає в побутову рутину. Хоче стати таким, як усі. Зв’язок з Килиною – це відмова від щастя бути Митцем. Килина – уособлення нудної сірої буденності зі всіма неодмінними атрибутами: чварами, багатством, заздрістю, недовірою, взаємними образами. Але Лукаш вміє тільки творити і тому він стає поганим господарем, чоловіком і батьком.

“Мавка: Чогось уже і ти став непривітний...”

Лукаш: Та бачиш... мати все гризуть за тебе!

Бач... їм така невістка не до мислі...

Їм невістки треба,

Бо треба помочі – вони старі...

Пісні! То ще наука невелика!

Мавка: Не зневажай душі своєї цвіту,

Бо з нього виросло кохання наше!

Той цвіт від папороті чарівніший –

він скарби творить, а не відкриває.

У мене знов зродилось друге серце,

як я його пізнала. В ту хвилину

огнисте диво сталося...

Лукаш: Я бачу, що не знав натури твоєї...

Так отже слухай: якщо я тут маю

Тебе питати, хто до мене сміє

Ходити, а хто ні, то ліпше сам я

Знов з лісу заберуся на село.

Вже якось там не пропаду між людьми...

Яка страшна! Чого ти з мене хочеш?..

Готуйте, мамо, хліб для старостів, –

я завтра засилаюсь до Килини!”

2 детектив. В розпалі стосунків Майстер залишає Маргариту. Вирішує піти з її життя, розуміючи, що він зробить її нещасною. По суті,

він зраджує Маргариту, її віру в нього. Майстер обирає самотність і сіре існування у божевільні.

“Перед нею... легло бы письмо из сумасшедшего дома. Разве можно посылать письмо, имея такой адрес? Душевнобольной? Вы шутите, мой друг! Нет, сделать её несчастной? На это я не способен... Бедная женщина. Впрочем, у меня есть надежда, что она забыла меня!.. Мороз, эти летящие трамваи. Я знал, что эта клиника уже открылась, и через весь город пешком пошел в неё... И вот уже четвёртый месяц я здесь. И, знаете ли, нахожу, что здесь очень и очень неплохо. Не надо задаваться большими планами, дорогой сосед, право!”

3 детектив. Покарою за Лукашеву зраду є перетворення його на вовкулаку – вічного одинака, блукача. Це хвороба душі.

“Хіба ж то не по правді, що дізнав він самотнього несвітського одчаю, блукаючи в подобі вовчій лісом?”

4 детектив. Майстер, відмовившись від Маргарити, приречений на божевілья і самотність.

“Да, хуже моей болезни в этом здании нет, уверяю вас.»

1 детектив. В буденному житті за Лукашем невідступно слідує образ Мавки. Його душа підсвідомо рветься до неї.

“Лукаш: (вагаючись) Чи тут Ніхто не був без мене?..

Килина: (шорстко) Хто ж би тут бути мав?

Лукаш: (опустивши очі) Не знаю...

Килина: (злісно посміхнувшись) Ти не знаєш, то може я що знаю.

Лукаш: (тривожно) Ти?

Килина: А що ж?

Я відаю, кого ти дожидаєш,

Та тільки ба! – шкода твого ждання!

Якщо й було, то вже в ствопець пішло...»

2 детектив. В божевільні Майстер час від часу згадує Маргариту, мов сон з колишнього життя.

“И вот последнее, что я помню в моей жизни, это – полоску света из моей передней, и в этой полосе света развившуюся прядь, её берет и её полные решимости глаза. Ещё помню черный силуэт на пороге наружной двери и белый свёрток.”

3 детектив. Втративши коханого, Маргарита замикається в собі, не виходить з дому, ні з ким не спілкується.

“Она его, конечно, не забыла... Она сделала всё, чтобы разузнать что-нибудь о нём, и, конечно, не разузнала ровно ничего. Тогда она

вернулась в особняк и зажила на прежнем месте. ...лишь только потянуло из форточки беспокойным ветром весны, Маргарита Николаевна затосковала пуще, чем зимой. Она плакала часто втайне долгим и горьким плачем... Ведь нельзя же влачить такую жизнь. Нельзя! Забыть его, чего бы ни стоило – забыть! Но он не забывается, вот горе в чём.”

4 детектив. Втративши кохання, Мавка ніби помирає, віддавши себе в руки “Тому, що в скалі сидить”.

“Мавка: (зірвавши з себе багрянцю, до Маришца) Бери мене!

Я хочу забуття!

“Той, що в скалі сидить” торкається до Мавки, вона, крикнувши, падає йому на руки, він накидає на неї свою чорну кирею. Обоє западаються в землю.

1 детектив. Перелесник змінює зовнішньо Мавку. Коли Килина хоче вбити Мавку-вербу, з’являється Перелесник. Він вогненним змієм-метеором обіймає її.

“Перелесник: Я визволю тебе, моя кохана!

Верба раптом спалахує вогнем.”

2 детектив. Азazelло пропонує Маргариті чарівний крем, який її змінює зовнішньо і внутрішньо, переводить в інший стан існування.

“Сегодня вечером, ровно в половину десятого, потрудитесь, раздевшись донага, натереть этой мазью лицо и всё тело. Дальше делайте, что хотите, но не отходите от телефона... Втирания изменили её не только внешне. Теперь в ней во всей, в каждой частице тела, вскипала радость, которую она ощутила, как пузырьки, колющие все её тело... (Из записки мужу) “Прости меня и как можно скорее забудь. Я тебя покидаю навек. Не ищи меня, это бесполезно. Я стала ведьмой от горя и бедствий, поразивших меня. Мне пора. Прощай. Маргарита”.

3 детектив. Майстер побивається, що Маргарита пожертвувала собою заради нього, що він занапастив її.

“Я ничего не боюсь, Марго, – вдруг ответил ей мастер... –...Но мне жалко тебя, Марго, вот в чём фокус, вот почему я и твержу об одном и том же. Опомнись! Зачем тебе ломать свою жизнь с больным и нищим? Вернись к себе! Жалею тебя, потому это и говорю.”

3 детектив. (продовжує) Маргарита присоромлює Майстра, картає його за малодушність.

“– Ах, ты, ты, – качая растрёпанной головой, шептала Маргарита, – ах, ты, маловерный, несчастный человек. Я из-за тебя всю ночь вчера тряслась нагая, я потеряла свою природу и заменила её новой, несколько месяцев я сидела в тесной камерке и думала только про одно – про грозу над Ершалаимом, я выплакала все глаза, а теперь, когда обрушилось

счастье, ты меня гонишь? Ну что ж,, я уйду, я уйду, но знай, что ты жестокий человек! Они опустошили твою душу!.. Смотри, какие у тебя глаза! В них пустыня... А плечи, плечи с бременем...

Тогда мастер вытер глаза... и сказал твёрдо:

– Довольно! Ты меня пристыдила. Я никогда больше не допущу малодушия и не вернусь больше к этому вопросу, будь покойна. Я знаю, что мы оба жертвы своей душевной болезни, которую, быть может, я передал тебе... Ну что же, вместе и понесём её.”

4 детектив. Лукаша також терзають докори сумління.

“Лукаш: Я душу дав тобі? А тіло збавив!

Бо що ж тепера з тебе? Тінь! Мара!”

На що Мавка відповідає:

“О, не журися за тіло!

Ясним вогнем засвітилось воно,
чистим, палючим, як добре вино,
вільними іскрами вгору злетіло.

Легкий, пухкий попільець
ляже, вернувшись, в рідну землю,
вкупі з водою там зростить вербицю,–
стане початком тоді мій кінець.

Будуть приходити люди,
вбогі й багаті, веселі й сумні,
радощі й тугу нестимуть мені,
їм промовляти душа моя буде.

Я обізвуся до них
шелестом тихим вербової гілки,
голосом ніжним тонкої сопілки,
смутними росами з вітів моїх.

Я їм тоді проспівую
все, що колись ти для мене співав,
ще як напровесні тут вигравав,
мрії збираючи в гаю...

Грай же, коханий, благаю!”

1 детектив. Що ж, колеги, мені видається, що й кінцівки обох творів також схожі, адже Мавка і Лукаш знову возз'єднуються як Митець і Муза та вирушають у кращий світ – новий, ідеальний. Вона – у зорянім вінку, а він – зі сопілкою в руках і зі щасливою усмішкою на устах.

2 детектив. А й справді! Дивіться, як завершує свій роман Михайл Булгаков: “...Слушай беззвучие, – говорила Маргарита мастеру, и песок шуршал под её босыми ногами, – слушай и наслаждайся тем, чего тебе не

давали в жизни, – тишиной. Смотри, вон впереди твой вечный дом, который тебе дали в награду. Я уже вижу венецианское окно и вьющийся виноград, он подымается к самой крыше. Вот твой дом, вот твой вечный дом. Я знаю, что вечером к тебе придут те, кого ты любишь, кем ты интересуешься и кто тебя не встревожит. Они будут тебе играть, они будут петь тебе, ты увидишь, какой свет в комнате, когда горят свечи. Ты будешь засыпать, надевши свой засаленный и вечный колпак, ты будешь засыпать с улыбкой на губах. Сон укрепит тебя, ты станешь рассуждать мудро. А прогнать меня ты уже не сумеешь. Беречь твой сон буду я.”

Шеф. Непогано попрацювали, колеги. Я задоволений вашими успіхами. Ми виявили багато спільного в обох справах. І зараз нам варто було б дізнатися, ким були в руках Долі Маргарита і Мавка.

Шеф поліції (вчитель) пропонує присутнім інтерактивну гру “Акваріум”. З детективів (учнів) формуються дві групи, які шляхом дискусійного обговорення, використовуючи підказки з тексту, шукають відповідь на поставлене питання: “Ким в руках Долі були Маргарита і Мавка?”

Клас ділиться на дві групи. Кожній групі даються ключові слова. Групі, яка працюватиме з текстом М.Булгакова, даються такі слова: ВЕСНА, ДОСТАТОК, ЩАСТЯ, РОМАН, СВОБОДА, КРЕМ, СПОКІЙ. А групі, яка працюватиме з текстом Лесі Українки, такі: ВЕСНА, СОПІЛКА, КРАСА, НАПОЛЕГЛИВІСТЬ, КОХАННЯ, СМЕРТЬ. Учні, що входять до складу груп, мають прив’язати ключові слова до найважливіших подій, описаних у текстах, або до авторських висновків.

“Майстер і Маргарита”.

ВЕСНА – Час відродження життя, пора, коли Маргарита зустрілася з Майстром.

ДОСТАТОК – Головна героїня твору цілком забезпечена матеріально і справляє враження благополучної. Автор користується таким прийомом свідомо, щоб показати читачам вищість духовних потреб над матеріальними.

ЩАСТЯ – Маргарита не відчувала щастя, яке генерується сильними почуттями (любов'ю, відданістю, вірністю, самопожертвою), поки не зустріла Майстра.

РОМАН – Талановитий твір Майстра, охоронницею якого стає Маргарита. Вона усвідомлює цінність твору для духовного поступу людства, а тому готова на самопожертву. У цьому сенс її існування.

СВОБОДА – Маргарита користується свободою за велінням серця. У неї була свобода вибору сказати правду своєму першому чоловікові чи збрехати йому, забути Майстра назавжди чи пам'ятати його і шукати зустрічі з ним, залишити все по-старому чи рішуче змінити своє життя.

КРЕМ – Символ переходу в інший стан світосприйняття. Маргарита використовує крем Азazelло, щоб виконати призначення долі.

СПОКІЙ – Маргарита залишається з Майстром назавжди, щоб оберігати його спокій в місці їхнього вічного життя. Спокій – заповідь вільної творчості.

ВИСНОВОК. Маргарита була в руках Долі другою – творчою – половиною Майстра, берегинєю його таланту, музою, що надихає на звершення.

“Лісова пісня”

ВЕСНА – Пора пробудження природи, час реалізації її творчого потенціалу.

СОПІЛКА – Символ гармонії життя. Лукашева сопілка наділена магічною силою гармонізувати світ. Але парадокс у тому, що сам творець гармонійної музики не може гармонізувати свою душу, немовби йому чогось не вистачає. Звідси всі драматичні помилки, що призводять наприкінці до трагічної розв'язки. Та хоч розв'язка і трагічна, вона не позбавлена оптимізму.

КРАСА – Мавка прагне облагороджувати світ людей, робити його кращим. Але у матеріальному світі вона нездатна змінити щось. Її сила у впливі на людську душу через буяння краси.

НАПОЛЕГЛИВІСТЬ – Мавка проявляє наполегливість у боротьбі за свого коханого. Вона пішла з лісу, не звертаючи уваги на вмовляння лісових істот. Вона навчилась допомагати людям. Вона докладала зусиль, щоб відвернути Лукаша від буденного до духовного.

КОХАННЯ – Спосіб злиття людини і природи. Поєднання монотонної, виснажливої праці з творчістю.

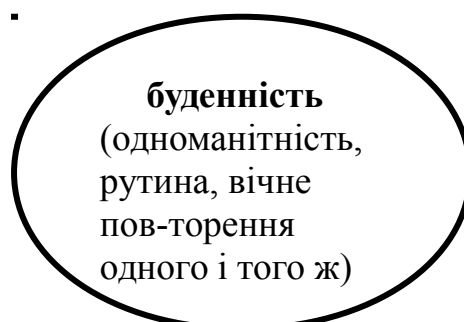
СМЕРТЬ – Крок до відродження. Після зими настає весна. Смерть у даному випадку ознаменовує перехід на новий виток розвитку.

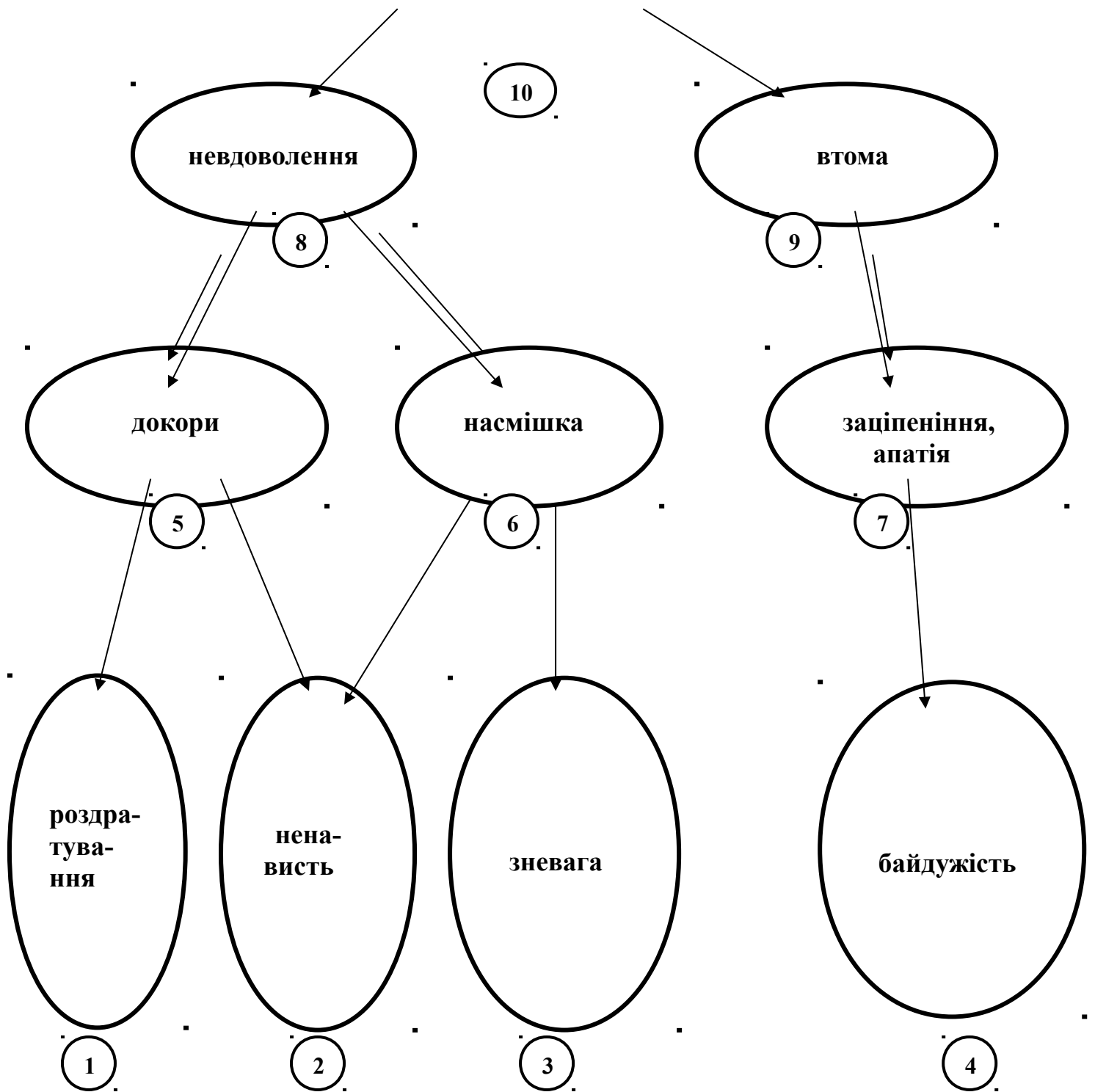
ВИСНОВОК. Мавка – символ творчої енергії людини, народу, а відтак – сила, яка трансформує світ і сприяє його еволюції.

Шеф. Незважаючи на велику підготовчу роботу, ми все-таки й досі не відповіли на запитання, хто ж винен у смерті головних героїв обох творів. Щоб спростити вам завдання, я назву імена підозрюваних, а ви вже спробуєте довести вину когось із них. Це – Ненависть, Невдоволення, Втома, Докір, Насмішка, Роздратування, Зневага, Апатія, Байдужість і Буденність.

Пропонується наступна гра-пошук реального вбивці головних героїв обох творів на основі аналізу умов їхнього життя.

Учням потрібно відповісти на ряд питань і заповнити таблицю.

Питання до тексту роману “Майстер і Маргарита”:

1. З яким почуттям прореагував Майстер на повідомлення Бездомного про те, що він поет?

(З роздратуванням)

2. Почуття Маргарити до кривдників Майстра.

(Ненависть)

3. Ставлення Воланда і його компанії до нечесних, лукавих і хитрих людей.

(Зневага)

4. Стан Майстра у божевільні.

(Байдужість)

5. Як ми можемо назвати почуття Маргарити, коли Майстер переконує її повернутися додому і забути його?

(Докір)

6. Що зробила Маргарита, коли вони з Майстром сиділи у своєму підвальчику вже після зустрічі з Воландом, і до Алоїзія Могарича прийшов його знайомий?

(Налякала і посміялася)

7. Стан Маргарити після зникнення Майстра.

(Заціпеніння, апатія)

8. Яким словом можна охарактеризувати душевний стан Маргарити до зустрічі з Майстром?

(Невдоволення)

9. Що відчував Майстер після безрезультатних митарств по видавництвах?

(Втому)

10. Що робило обох героїв “Майстра і Маргарити” нещасними, що перешкоджало появі на світ геніального твору про Ісхуа?

(Інертність, рутина, закостенілість – сіра буденність)

Питання до тексту драми-феєрії “Лісова пісня”:

1. Назвіть почуття Лукашевої матері до Мавки, коли та жала пшеницю.

(Роздратування)

2. Почуття Килини до Мавки.

(Ненавість)

3. Почуття Килини до Лукаша через деякий час після їхнього одруження.

(Зневага)

4. Почуття Лукаша до Мавки після Килининих загравань.

(Байдужість)

5. У важкі часи Лукашеві мати своїй невістці пригадує всі гріхи. Як ми можемо назвати це почуття?

(Докір, нарікання)

6. Чим відповідає Килина своїй свекрусі, коли каже, що надоїть три краплі молока, з яких “хунт масла буде”?

(Насмішкою)

7. Яким словом ми можемо описати стан Лукаша після пожежі?

(Заціпеніння)

8. Почуття Лукашевої матері до свого брата – дядька Лева.

(Невдоволення, досада)

9. Стан, у якому перебуває Лукаш після повернення з лісу.

(Моральна і фізична втома)

10. Одноманітність, безкінечне повторення одного і того ж, рутина, що призвела саме до такого розвитку подій у драмі-феєрії “Лісова пісня”.

(Буденність)

Шеф. Як з’ясувалося в ході слідства, у злочині винні всі підозрювані, але організатором і безпосереднім виконавцем жахливого акту була Буденність. Це вона висмоктує сили із творчої особистості, вихолощує її, низводить до рівня сірої посередності. Це вона гасить в душі митця вогник, запалений Богом.

Висновок. Сьогодні ми зробили спробу порівняльного аналізу сюжетної лінії “Лісової пісні” і однієї з трьох сюжетних ліній роману “Майстер і Маргарита”. Це історії полум’яного, жертовного кохання, яке здатне перемогти страх, зраду, малодушність. Тільки справжнє кохання є поштовхом до створення “рукописів, що не горять”, музичних, живописних, скульптурних, архітектурних шедеврів, що дають право на існування Генієві. Кохання – це творення. Щоб виникло щось нове, необхідно трансформувати вже існуюче. А це передбачає жертвність. На неї погоджуються не всі, а тільки цілісні сильні натури, такі як Маргарита і Мавка. Винагородою за самопожертву є вічний і нетлінний шедевр, перед яким схиляється людство.